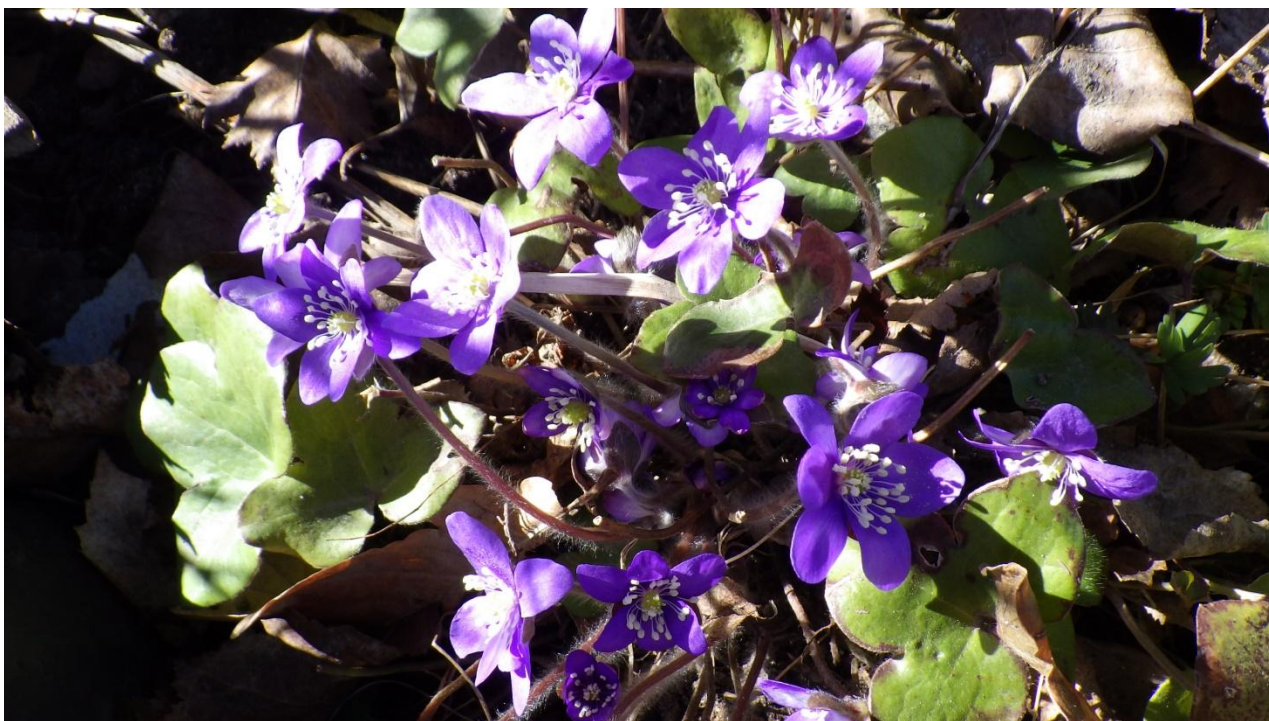

YMPÄRISTÖNSUOJELUN VALVONTASUUNNITELMA

Hangon kaupungin ympäristölautakunta
Päivitetty 11.12.2025 §

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO	3
2 HANGON YMPÄRISTÖOLOSUHTEET JA MERKITTÄVIMMÄT PILAANTUMISEN VAARAA AIHEUTTAVAT TOIMINNOT	3
3 LAINSÄÄDÄNNÖLLINEN TAUSTA	4
4 VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN	5
4.1 Valvonnan tavoitteet	5
4.2 Riskinarviointi ja valvontaluokat	6
4.3 Valvontaohjelman laatiminen	6
5 VALVONTAKOhteet	7
5.1 Valvontaohjelman mukainen säännöllinen valvonta	7
5.2 Muu valvonta	8
6 KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT VALVONNAN VOIMAVARAT JA KEINOT	10
6.1 Henkilöstöresurssit ja valvonnan voimavarat	10
6.2 Viranomaisten välinen yhteistyö valvonnassa	10
7 VALVONTASUUNNITELMAN PÄIVITTÄMINEN	11
LIITTEET	11

1 Johdanto

Ympäristönsuojelulain (527/2014) myötä valvontaviranomaisen on järjestettävä annettujen säännösten ja määräysten valvonta niin, että se on laadukasta, säännöllistä ja tehokasta ja perustuu ympäristöriskien arviointiin. Myös kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella on lakisääteinen velvollisuus laatia valvontasuunnitelma. Hangossa ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman laadinta on koettu tärkeäksi työkaluksi ja ensimmäinen valvontasuunnitelma laadittiin vuosille 2012–2015. Valvontasuunnitelma laadittiin viimeksi vuonna 2020. Tämä on valvontasuunnitelman kolmas päivitys.

Lakisääteinen valvontasuunnitelma koskee ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annettujen säädösten ja määräysten valvontaa. Halutessaan ympäristönsuojeluviranomainen voi koota myös muiden säädösten mukaiset valvontatehtävät samaan suunnitelmaan.

Valvontasuunnitelmassa on oltava tiedot alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista. Suunnitelmassa on kuvattava valvonnan järjestämisen ja riskinarvioinnin perusteet ja valvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö. Valvontasuunnitelma on tarkastettava säännöllisesti.

Valvontasuunnitelman lisäksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava valvontaohjelma ympäristöluvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen säännöllisestä valvonnasta. Valvontaohjelmaan kootaan tiedot valvottavista kohteista ja määritellään ympäristöriskien arvioinnin perusteella laitospohjaiset määräaikaistarkastukset ja muut valvontatoimenpiteet.

Tähän Hangon kaupungin ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaan on kirjattu ympäristölupalaitosten ja rekisteröitävien toimintojen tarkastusten ja muiden säännöllisten valvontatoimenpiteiden perusteet. Suunnitelma kattaa myös muiden ympäristön pilaamisriskiä aiheuttavien toimintojen valvonnan ja valvontaan liittyvän toiminnan suunnittelun, joissa valvontaviranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

2 Hangon ympäristöolosuhteet ja merkittävimmät pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot

Hangossa asuu noin 7700 asukasta (31.12.2024). Hangon pinta-ala on 800,22 km² josta vesipinta-alaa 682,76 km².

Hangon pohjavesivarat ovat merkittävät. Hangon kaupungin alueella on seitsemän pohjavesialuetta joista kuusi on luokiteltu vedenhankinnan kannalta tärkeiksi pohjavesialueiksi. Pohjavesialueiden kokonaispinta-ala on 49,75 km² ja varsinaisten muodostumisalueiden pinta-ala 40,96 km². Hangon maapinta-alasta pohjavesialuetta on noin 42 %. Teollisuusalueista valtaosa ja merkittävä osa asutuksesta ja muusta rakentamisesta ja infrastruktuurista sijoittuu tärkeille pohjavesialueille.

Pitkästä teollisuushistoriasta johtuen Hangossa on lukuisia pilaantuneita maa-aluekohteita. Ympäristöhallinnon maaperän tilan tietojärjestelmässä kohteita on Hangon alueella 144 kpl.

Hangon alueella on runsaasti luonnonsuojelualueita sekä uhanalaisia ja rauhoitettuja lajeja sekä muita arvokkaita luontokohteita. Kaiken kaikkiaan suojelualuerajauksia on Hangossa 49 kpl. Natura 2000-alueita on viisi. Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualueeseen (FI0100005) kuuluvat Hangon alueelta Hankoniemen etelälahdet (maa-alue n. 126 ha, vesialue n. 713 ha) ja Tvärminne (maa-alue n. 364 ha, vesialue n. 535 ha). Tulliniemen linnustonsuojelualueeseen (FI0100006) sisältyy merenrantoja, saaria ja niiden suojeltavia luontotyyppiejä n. 460 ha ja vesialueita n. 2110 ha. Stormossenin aarnialue (FI0100093) Syndalenin harjoitusalueella on pinta-alaltaan 93 ha. Santalankorven soidensuojelualueen (FI0100007) pinta-ala on 73 ha. Bengtsårin lehto (FI010008) saaren eteläkärjessä on pinta-alaltaan 17 ha. Hangon alueen Natura-kohteisiin voi tutustua [paikkatietoikkunan](#) kautta.

Keskeiset ympäristön pilaantumisen riskit liittyvät pinta- ja pohjavesiin sekä taajama-alueiden toimintojen osalta viihtyisyyden vähenemisen tai terveyshaitan aiheuttamiseen.

Maaperä on Hangossa pääsääntöisesti hyvin vettä läpäisevää. Teollisuusalueet, vaarallisten aineiden kuljetukset, käyttö ja varastointi, pilaantuneet maa-alueet sekä tiesuolaus aiheuttavat vaaraa pinta- ja pohjavedelle sekä maaperälle. Lisäksi pilaantumisriskiä aiheuttavat mm. jakeluasemat, korjaamot, öljysäiliöt, kaatopaikat ja viemärit.

Hangossa suurimmat pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot ovat suuria tai keskisuuria yrityksiä, jotka ovat Lupa- ja valvontaviraston valvonnassa. Ennen 1.1.2026 näiden yritysten ympäristöluvat myönsi Etelä-Suomen aluehallintovirasto ja niitä valvoi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Vuoden 2026 alusta lähtien Etelä-Suomen aluehallintoviraston ja Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristöasioita koskevat lupa- ja valvontatehtävät siirtyvät uudelle valtakunnalliselle Lupa- ja valvontavirastolle. Tässä valvontasuunnitelmassa kuvataan tilannetta 1.1.2026 alkaen, jolloin Lupa- ja valvontavirasto toimii toimivaltaisena viranomaisena niissä ympäristöasioissa, jotka eivät kuulu kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Pohjaveden suojelemiseksi Hangon kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä pohjavesialueet on määriteltä alueiksi, joille paikallisten olosuhteiden perusteella on annettu tarkennettuja määräyksiä.

3 Lainsäädännöllinen tausta

Ympäristölupien noudattamisen valvonta on ympäristölupahakemusten ja ilmoitusten käsittelyn ohella yksi ympäristöviranomaisten keskeisistä ympäristönsuojelulain mukaisista tehtävistä.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 167 ja 168 §:ien mukaan valvontaviranomaisen on järjestettävä säännöllinen valvonta ja tehtävä valvontasuunnitelma ja tarkempi valvontaohjelma. Valtioneuvoston asetuksessa ympäristönsuojelusta (713/2014) 5 luvussa säädetään tarkemmin valvonnasta ja seurannasta. Tarkastusmenettelystä säädetään ympäristönsuojelulain 174 §:ssä. Määräajoin tehdyin tarkastuksin voidaan arvioida voimassa olevien lupavaatimusten riittävyyttä ja muutostarvetta sekä tarkastella laitoksen aiheuttamia lyhyen ja pitkän aikavälin ympäristövaikutuksia ja -riskejä.

Tarkastusten yhteydessä voidaan antaa toiminnanharjoittajalle myös lisää tietoa lainsäädännön sen hetkisistä vaatimuksista sekä toiminnan ympäristövaikutuksista. Ympäristönsuojelulain (527/2014) 1.5.2015 uudistuksen myötä lupamääräysten tarkistamisvelvoite on rauennut. Sen sijaan, luvan muuttamisen tarve arvioidaan valvontaviranomaisen säännöllisen valvonnan yhteydessä.

Ympäristönsuojelun valvonta jakautuu ennakkovalvontaan ja jälkivalvontaan. Ennakkovalvontaan kuuluvat ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien toimintojen lupa- ja ilmoitusmenettelyt. Jälkivalvontaan kuuluvat hakemusten ja ilmoitusten johdosta tehtyjen päätösten noudattamisen valvonta, normivalvonta (esimerkiksi ympäristönsuojelumääräysten valvonta) sekä haitasta kärsivien asianosaisten tekemien ilmoitusten selvittäminen.

Ennakkovalvonta on järjestetty laki- ja asetustasolla ja sitä koskevat tarkat menettelysäännökset. Jälkivalvontatoimista on säädetty asianosaisten kärsimien haittojen tutkimisen osalta sekä niissä tapauksissa, että toiminnasta aiheutuu välitöntä vakavaa ympäristön pilaantumista.

4 Valvonnan järjestäminen

4.1 Valvonnan tavoitteet

Valvontatehtävien toteutusta on kehitettävä, jotta ympäristönsuojelun viranhaltijan työt saadaan edelleen hoidettua tehtävien määrän kasvusta huolimatta. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen erityistehtävistä on säädetty ympäristönsuojelu-, merenkulun ympäristönsuojelu-, vesi-, jäte-, maastoliikenne-, vesiliikenne- ja vesihuoltolaissa. Säännöksiä ympäristönsuojelun erityistehtävistä on lisäksi edellä mainittujen lakien nojalla annetuissa asetuksissa sekä valtioneuvoston ja ministeriöiden päätöksissä. Lisäksi Hangon ympäristölautakunta ja sen alainen ympäristönsuojelutoimi vastaa ulkoilulain mukaisista leirintäalueviranomaisen tehtävistä. Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmassa keskitytään ensisijaisesti ympäristölupavelvollisten toimintojen valvontatarkastusten suunnitelmalliseen järjestämiseen.

Ympäristöriskien minimoimiseksi ja ympäristöhaittojen synnyn ennaltaehkäisemiseksi valvontaa on tarpeen ulottaa myös ei-luvanvaraisiin toimintoihin, jotka saattavat uhata vesistöjen, pohjaveden tai maaperän tilaa. Tällaisia ei-luvanvaraisia toimintoja ovat muun muassa pienyritysten verstaat, öljysäiliöt, veneiden pientelakat ja autokorjaamot. Ei-luvanvaraisten toimintojen valvontaa voidaan myös toteuttaa resurssien puitteissa projektiluontoisesti vaihtuvin teemoin. Tällaisia teemoja voivat olla haja-asutuksen jätevesien käsittely, jätehuollon valvonta- ja neuvontaprojekti yrityksissä ja yhteisöissä, tai tietyille alueelle, kuten pohjavesi- tai ranta-alueelle tai tietyille pienteollisuusalueelle rajoittuvat valvontaprojektit.

Luvanvaraisten ja muiden toimintojen valvontasuunnitelma helpottaa valvontaviranomaisen työtehtävien organisointia ja antaa valvontatyölle systemaattiset toimintamallit erilaisissa tilanteissa.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontatyöhön kuuluu lupavalvonnan lisäksi ympäristönsuojelulainsäädännön yleinen laillisuusvalvonta sekä valvontatoimet ympäristövahinkotapauksissa.

4.2 Riskinarviointi ja valvontaluokat

Valvontasuunnitelmassa ympäristönluvanvaraiset toiminnot jaetaan valvontaluokkiin, joiden avulla tehdään varsinainen valvonnan aikataulutettu ohjelma. Valvontaluokka eli laitoksen tarkastustiheys määräytyy laitoksen toiminnan arvioidun ympäristöriskitason perusteella.

Valvontaluokat ovat:

valvontaluokka 1:	tarkastus vähintään kerran vuodessa
valvontaluokka 2:	tarkastus vähintään kerran 2-3 vuodessa
valvontaluokka 3:	tarkastus vähintään kerran 3-5 vuodessa
valvontaluokka 4:	tarkastus vähintään kerran luvan voimassaoloaikana, kuitenkin vähintään kerran 5-10 vuodessa

Valvontaohjelma perustuu laitospäätöksen riskinarviointiin, jossa on huomioitu toimialakohtaisen riskinarvioinnin lisäksi tehostetun valvonnan tarve. Valvontaluokka määräytyy toiminnan sijaintipaikkaan liittyvien herkkyystekijöiden, terveyshaittaa tai ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien päästöjen todennäköisyyksien ja seurausten vakavuuden perusteella. Valvontaluokka määrittää valvottavan kohteen vähimmäistarkastustiheyden.

Mikäli toiminta sijoittuu pohjavesialueelle tai ranta-alueelle, sen läheisyydessä on häiriintyviä kohteita tai tarkastuksissa on todettu toistuvia lupamääräysten laiminlyöntejä, voidaan kohteen valvontaluokkaa muuttaa jos toiminnalla nähdään tarvetta tehostetulle valvonnalle.

Jos toiminnassa esiintyy puutteita, lupaehtojen rikkomista tai vuosiraportointi on jätetty tekemättä tai on puutteellinen, suoritetaan ylimääräisiä tarkastuksia tapauskohtaisesti.

Mikäli toiminta on uusi tai olemassa olevaa toimintaa muutetaan olennaisesti, on valvontaa syytä tihentää, kunnes toiminta täyttää lupaehdot tai muuten normalisoituu.

4.3 Valvontaohjelman laatiminen

Valvontaohjelma muodostuu laitosluelestosta ja valvontaohjelmasta, joka perustuu riskinarviointiin ja jossa esitetään suunnitelma kalenterivuoden aikana tehtävistä tarkastuksista. Valvontaohjelma tulee sisältämään myös kuvauksen edellisen vuoden tavoitteiden toteutumisesta. Valvontaohjelma tehdään vuosittain. Ohjelman mukainen valvonta on maksullista.

Kaikki valvontaohjelman kohteet on listattu erilliseen sähköisessä muodossa olevaan taulukkoon, josta löytyvät vähintään seuraavat tiedot kustakin kohteesta:

- toiminnanharjoittajan nimi
- valvontaluokka
- ympäristöluvan antopäivä
- ympäristöluvan voimassaoloaika
- sijainti pohjavesialueella (kyllä/ei)
- viimeisimmän valvontatarkastuksen päivämäärä
- seuraavan valvontatarkastuksen ajankohta (vuosi)

Taulukon avulla voidaan pitää myös paremmin kirjaa laitoksen vuosiyhteenvetotietojen toimittamisesta tai viranomaisen edellyttämien muiden selvitysten toteuttamisesta asianmukaisesti.

Valvontaohjelmaa päivitetään sitä mukaa kuin siihen tulee uusia valvottavia kohteita ja lopettaneet kohteet poistetaan. Suunnitellut tarkastukset saattavat siten muuttua päivitysten yhteydessä. Valvonnan toteutumista arvioidaan vuosittain.

Valvontaohjelman tekeminen on lakisääteinen velvoite, joten lautakunnan ei tarvitse tehdä siitä erillistä hyväksymispäätöstä. Yksityiskohtainen toimenpide- ja kohdeluettelon julkistaminen saattaa heikentää valvonnan tavoitteiden toteutumista, joten valvontaohjelmaa voidaan pitää ei-julkisena asiakirjana.

Tähän valvontasuunnitelmaan liitetään taulukko ympäristöluvallisista ja rekisteröidyistä toiminnoista Hangossa, josta kohteiden määrä toimialoittain ja niiden valvontaluokka käy ilmi (Liite 1).

5 Valvontakohteet

5.1 Valvontaohjelman mukainen säännöllinen valvonta

Ympäristöluvanvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen säännöllinen valvonta koostuu vuosiraporttien ja tarkkailutulosten tarkastuksista ja määräaikaistarkastuksista kohteissa. Määräaikaistarkastukset toteutetaan tämän valvontasuunnitelman ja sen perusteella laaditun valvontaohjelman mukaisesti. Valvontaohjelma muodostuu laitosluettelosta, joka sisältää laitospohjaisen, riskinarviointiin perustuvan suunnitelman kalenterivuoden aikana tehtävistä tarkastuksista. Valvontaohjelmaa päivitetään jatkuvasti, jotta se pysyisi ajan tasalla. Valvontaohjelman mukaiset kohteet tarkastetaan niille määritellyn valvontaluokan mukaan ja ohjelman mukainen valvonta on maksullista.

5.1.1 Ympäristölupavelvolliset ja rekisteröitävät toiminnot

Ympäristönsuojelulain mukaisia Hangon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvia ympäristölupavelvollisia tai rekisteröitäviä toimintoja on Hangossa 23 kappaletta. Lupavelvollisten ja rekisteröitävien toimintojen jakautuminen toimialoittain valvontaluokkineen on esitetty liitteessä 1.

Hangon kaupungin ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaan eivät sisälly Hangon alueen suurimmat yritykset, joiden ympäristölupia on käsitelty Etelä-Suomen aluehallintovirastossa ja joissa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on ollut ensisijainen valvontaviranomainen.

Lupa- ja valvontaviraston valvomia ympäristöluvan varaisia toimintoja on nyt Hangossa 17 kappaletta. Kunnan ympäristönsuojeluviranhaltija osallistuu myös näiden lupakohteiden tarkastuksiin, ja näitä tarkastuksia on vuosittain arviolta yhdestä viiteen. Lupa- ja valvontaviraston valvottavat kohteet valvontaluokkineen on luetteloitu liitteessä 2.

5.2 Muu valvonta

Muiden kuin lupavelvollisten yritysten ja kiinteistöjen valvonnassa pääpaino kohdistuu ympäristönsuojelulain, ympäristönsuojelumääräysten ja jätelain noudattamiseen. Valvontaa suoritetaan myös tulleiden yleisöilmoitusten perusteella.

Onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteiden käsittelystä ei ympäristönsuojelussa ole tehty erillistä ohjeistusta, tilanteet hoidetaan YSL 169 §:ä noudattaen. Valvonta-asia voi tulla YSL 186 §:n mukaisesti vireille myös muiden kuin valvontaviranomaisen aloitteesta.

Pilaantuneisiin maa-alueisiin liittyvien kunnostustöiden yhteydessä valvontavastuuta sisältyy myös kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Alla esitetään kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvonnan piiriin kuuluvat suuremmat sekä useasti esiintyvät valvontakokonaisuudet.

5.2.1 Ympäristönsuojelulain mukaan ilmoitusvelvolliset toiminnot

Erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta tai tapahtumasta on tehtävä ympäristönsuojelulain 118 §:n mukainen ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoituksen johdosta tehdään tarvittaessa tarkastus. Meluilmoituksissa on usein kyse hyvin lyhytaikaisista toimenpiteistä ja silloin valvontaviranomaisen mahdollisuudet puuttua tilanteeseen ovat rajallisia. Etenkin virka-ajan ulkopuolella myös poliisilla on mahdollisuus puuttua toimintaan.

Koeluonteisesta lyhytaikaisesta toiminnasta on tehtävä ympäristönsuojelulain 119 §:n mukainen ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Koeluonteinen toiminta tarkastetaan ilmoitusta käsiteltäessä sekä toiminnan aikana.

Poikkeuksellisesta tilanteesta kuten onnettomuudesta, toimintahäiriöstä tai muusta ennakoimattomasta tilanteesta josta saattaa aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa tai poikkeuksellinen jätehuoltotilanne, on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle (YSL 120 §). Poikkeuksellisissa tilanteissa tehdään tarvittaessa tarkastuskäynti.

5.2.2 Ympäristönsuojelumääräysten valvonta

Hangon kaupungin ympäristönsuojelumääräykset on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 12.5.2015. Määräyksillä ehkäistään ympäristön pilaantumista sekä vähennetään pilaantumisesta aiheutuvia haittoja paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Ympäristönsuojelumääräysten mukaiset ilmoitukset tarkastetaan ja tarvittaessa pyydetään lisäselvityksiä ennen ilmoituksen hyväksymistä. Ilmoitus voi koskea esim. jätteiden kertaluonteista hyödyntämistä maanrakentamisessa. Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamiseen tai käytöstä poistetun öljysäiliön maahan jättämiseen voi hakea lupaa. Tarkastuksen perusteella suoritetaan tapauskohtainen harkinta.

5.2.3 Jätelain valvonta

Jätelain (646/2011) mukaisia tarkastuksia tehdään tarvittaessa ilmoitusten tai omien havaintojen perusteella. Ilmoitukset liittyvät esimerkiksi roskaantumiseen, jäteastioihin tai puutarhajätteisiin. Tarkastuksia

voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta, mikäli asian toteaminen sitä vaatii. Puhdistamiskehotuksen saaneet kohteet tarkastetaan määräajan jälkeen ja ryhdytään tarvittaessa asianmukaisiin jatkotoimenpiteisiin. Suurin osa kohteista on yksittäisiä tapauksia, joiden kesto on rajallinen. Joissakin tapauksissa valvonta voi muodostua pitkäaikaiseksi, jopa vuosia kestäväksi prosessiksi.

Jätelain 124 §:n mukaan valvontaviranomaisen on määräajoin asianmukaisesti tarkastettava laitokset ja toiminnot, joissa syntyy vaarallista jätettä.

5.2.4 Vesilain valvonta

Vesilain (587/2011) mukaiseen valvontaan kuuluvat mm. vesistöjen rakentamiseen sekä pohja- ja pintaveden ottamiseen liittyvät tarkastukset sekä ojitusasiat. Vesilain mukaista lupaa haetaan Lupa- ja valvontavirastolta yli 500m³ ruoppaukselle, Lupa- ja valvontavirastolle ilmoitetaan myös pienimuotoisista ruoppauksista. Vesirakentamista valvotaan tarpeen mukaan.

5.2.5 Merenkulun ympäristönsuojelulain valvonta

Merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo huvivenesatamien jätehuoltoa ja huviveneistä peräisin olevien jätteiden vastaanottoa. Valvontaan kuuluu huvivenesatamien jätehuoltosuunnitelmien hyväksyminen ja niiden merkitseminen ympäristönsuojelun tietojärjestelmään.

5.2.6 Vesiliikennelain valvonta

Vesiliikennelain (782/2019) 106 §:n mukaan moottorikäyttöisellä vesikulkuneuvolla suoritettavien kilpailujen, harjoitusten tai muiden tapahtumien toistuvaan tai pysyvään järjestämiseen samalla vesialueella on haettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lupa. Lupa on haettava myös yksittäisen tapahtuman järjestämiseen, jos tapahtumasta on odotettavissa merkityksellisiä ympäristöhaittoja. Lupaa ei kuitenkaan tarvita tätä tarkoitusta varten asemakaavassa varatulle alueelle eikä alueelle, jolle on annettu ympäristönsuojelulaissa (527/2014) tarkoitettu ympäristölupa. Luvan usean kunnan alueella pidettävään tapahtumaan antaa Lupa- ja valvontavirasto.

5.2.7 Maastoliikennelain valvonta

Maastoliikennelain (1710/1995) 30 §:n mukaan moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla tapahtuvaan kilpailujen ja harjoitusten toistuvaan tai pysyvään järjestämiseen samassa maastossa on haettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lupa. Lupa on haettava myös yksittäisen tapahtuman järjestämiseen, jos tapahtumasta on odotettavissa huomattavia haittoja luonnolle, muulle ympäristölle, asutukselle, yleiselle virkistyskäytölle, kalastukselle tai muulle yleiselle tai yksityiselle edulle.

5.2.8 Vesihuoltolain valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo vesihuoltolain (119/2001) nojalla vesihuollon ja viemärin toiminta-alueella sijaitsevien kiinteistöjen liittymistä vesijohto- ja viemäriverkostoon.

Vesihuoltolain uudistusta työstetään ja tarkoitus on että lakimuutokset tulevat voimaan 1. tammikuuta 2026. Laki uudistuksessa tehdään muutoksia vesihuollon toiminta-alueisiin sekä kiinteistöjen liittämismääräyksiin.

5.2.9 Haja-asutusalueen jätevesien käsittelyn valvonta

Ympäristönsuojeluviranomainen valvoo jätevesien käsittelyä koskevan lainsäädännön noudattamista kunnan alueella. Haja-asutuksen jäteveden käsittelyä koskeva lainsäädäntö uudistui keväällä 2017. Merkittävin muutos tuli puhdistusvaatimusten noudattamisen siirtymäaikoihin, joiden pääperusteina ovat nyt vesiensuojelulliset tekijät.

Kunnat voivat antaa tarkempia ja valtakunnallista tasoa tiukempiakin paikallisia määräyksiä mm. ympäristönsuojelumääräyksissä ja rakennusjärjestyksessä. Hangon kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä pohjavesialueet ja ranta-alueet on määritelty alueiksi, joille paikallisten olosuhteiden perusteella on annettu tarkennettuja määräyksiä. Jätevesien tiukempi puhdistustaso näillä alueilla on tarpeen pohja- ja pintavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi.

5.2.10 Leirintäalueiden valvonta

Hangon kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen toimii myös leirintäalueviranomaisena valvoen ulkoilulain mukaisia leirintäalueita.

6 Käytettävissä olevat valvonnan voimavarat ja keinot

6.1 Henkilöstöresurssit ja valvonnan voimavarat

Hangon ympäristönsuojeluviranomaistehtävien hoitamiseen on nykyään käytettävissä henkilöstöresursseja 2,0 henkilötyövuotta (1 htv = 220 htpv). Suurin osa valvonnasta sisältyy ns. ennakoivaan valvontatyöhön, kuten lausuntojen, neuvonnan ja muun ohjauksen antamiseen. Varsinaista toimiston ulkopuolista valvontatarkastustyötä aiheuttaa ympäristölupavelvoitteen toimintojen tarkastustyön lisäksi mm. ylläpitävistä ympäristövahingotapauksista ja kuntalaisten tekemien ilmoitusten perusteella tehtävistä muista valvontakäynneistä. Valvontasuunnitelman tarkistuksessa on otettu huomioon valvontaan käytettävissä olevat voimavarat. Voimavarojen rajallisuus, ja sen aiheuttama priorisointitarve tulee konkreettisemmin esiin valvontaohjelmassa. Ns. projektiluontoiset teemavalvonnat ovat resursseista riippuvaisia ja siten prioriteettilistalla toissijaisia.

6.2 Viranomaisten välinen yhteistyö valvonnassa

Lupa- ja valvontaviraston kanssa tehdään valvontayhteistyötä osallistumalla Lupa- ja valvontaviraston valvomien laitosten tarkastuskäynneille. Valvontayhteistyötä tehdään myös

vesilain mukaisissa asioissa, pilaantuneiden maiden puhdistamisasioissa ja onnettomuustilanteissa.

Ympäristöterveysvalvonnan kanssa tehdään yhteistarkastuksia kohteisiin, joista saattaa aiheutua myös terveyshaittaa. Ympäristölupahakemuksista pyydetään aina lausunto ympäristöterveysvalvonnalta.

Rakennusvalvonnan kanssa tehdään yhteistyötä mm. jätevesijärjestelmien ja maalämpökaivojen rakentamista koskien. Myös tiettyjen kiinteistöjen siisteyteen liittyen tehdään rakennusvalvonnan kanssa tiivistä yhteistyötä.

Pelastuslaitos ottaa yhteyttä ympäristönsuojelupäällikköön onnettomuustapauksissa, joista voi koitua ympäristön pilaantumisvaaraa. Onnettomuustilanteissa harkitaan aina tapauskohtaisesti tarvittavat valvonta- ja jälkiseurantatoimenpiteet.

Poliisin kanssa tehdään yhteistyötä tapauskohtaisesti sekä vuosittain yhteispalaverissa muiden Länsi-Uudenmaan ympäristönsuojeluviranhaltijoiden, Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen, **Lupa- ja valvontaviraston** sekä syyttäväviraston kanssa.

Yhteistyötä tehdään myös Länsi-Uudenmaan kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa mm. pitämällä määräajoin yhteistyökokouksia, joissa sovitaan yhteisistä linjauksista.

7 Valvontasuunnitelman päivittäminen

Valvontasuunnitelma on ympäristönsuojelulain mukaisesti tarkistettava säännöllisesti. Valvontasuunnitelman päivitykset tulevat normaalitilanteissa ajankohtaisiksi 3-5 vuoden välein. Päivitys tehdään tietysti useammin, mikäli olosuhteet tai esimerkiksi lainsäädännön muutokset näin edellyttävät. Valvontasuunnitelman toteutumisesta laaditaan vuosittain lyhyt yhteenveto, jossa verrataan toteutunutta valvontaa suunniteltuun valvontaan. Yhteenvedossa voidaan myös pohtia valvonnassa tehtävien mahdollisten muutosten tarvetta.

Valvontasuunnitelman toteutuminen esitetyllä tasolla edellyttää resurssien ajallista saatavuutta varsinaisten tarkastusten lisäksi niihin liittyvien tai niistä seuraavien töiden kuten mahdollisten toimenpidekehutusten ja muiden selvitystöiden toteuttamiseen.

Liitteet

- 1) Hangon ympäristönsuojelun valvottavat kohteet
- 2) Lupa- ja valvontaviraston valvottavat kohteet

Toimiala	Kohteiden määrä	Valvontaluokka
Energialaitos	3	3-4
Polttonesteiden jakeluasema	10	3
Haihtuvia orgaanisia yhdisteitä käyttävä toiminta	2	3
Betonituotetehdas/betoniasema	1	3
Moottoriurheilu, lentokenttä	3	3-4
Maankaatopaikka	1	2
Ampumarata	1	3
Jätteen käsittely	1	4
Muu toiminta / naapuruussuhdelaki	1	3-4
Yhteensä	23	

Ympäristönsuojelun tietojärjestelmä YLVA, 1.12.2025

Asiakas	Kohde	Valvontaluokka	Vastuuvalvoja
Hangon Vesi -liikelaitos	Suursuon Jätevedenpuhdistamo	VL 2	Kaivosoja Arttu
Oy Forcit Ab	Hangon räjähdysainetehdas	VL 2	Mannisto Pekka
Oy ViskoTeepak Ab	Viskon kuitusuolitehdas	VL 2	Oinonen Elina
Hangon Puhdistamo Oy	Hangon Puhdistamo	VL 2	Pojjärvi Sara
Rosk'n Roll Oy Ab	Hangon jäteasema	VL 3	Kaivosoja Arttu
Genencor International Oy	Hangon entsyymituotetehdas	VL 2	Oinonen Elina
Fermion Oy	Hangon lääkeainetehdas	VL 2	Oinonen Elina
Adven Oy	LK174 Hangon kattilalaitos	VL 2	Pentikäinen Reetta
	Genencor International Oy:n tehdasalueella		
Adven Oy	Viskon lämpökeskus (Lk 90)	VL 3	Oinonen Elina
Hangon Satama Oy	Länsisatama	VL 3	Pohjakallio Hanna
Hangon kaupunki*	Stormossenin kaatopaikka	VL 4	Sirén Piritta
Hangon Satama Oy	Ulkosatama	VL 3	Pohjakallio Hanna
Puolustusvoimat	Syndalenin ampumaleirialue	VL 4	Lundén Pyry
Puolustusvoimat	Russarön ampumarata	VL 4	Lundén Pyry
Hangon kaupunki*	Koverharin terästehtaan kaatopaikka	VL 3	Tohmo Teija
Hangon satama Oy	Koverharin satama	VL 3	Pohjakallio Hanna
Moviator Oy	Teräskuonan, masuuninon ja valssihiilen käsittely, Hanko	VL 2	Hjort Suvi

VL 1 - vähintään kerran vuodessa tarkastettavat

VL 2 - vähintään kerran kahdessa vuodessa tarkastettavat

VL 3 - vähintään kerran neljässä vuodessa tarkastettavat

VL 4 - vähintään kerran luvan voimassaoloaikana tarkastettavat

*) Toiminta loppunut, lupa vielä voimassa